

Konferencja
regionalistów

Dolnośląskie Tematy

25-26.04.2025

Pałac Sobieszów

Centrum Przyrodniczo-Edukacyjne
Karkonoskiego Parku Narodowego w Jeleniej Górze

ul. Cieplicka 196a

wstęp wolny

Instytut Dolnośląski
KRS 0000502837
<https://instytutdolnoslaski.org>

CPE KPN
Pałac Sobieszów
Jelenia Góra, ul. Cieplicka 196a
<https://kpnmab.pl/ekspozycja-palac-sobieszow>

Książnica Karkonoska
Jelenia Góra, ul. Bankowa 27
<https://biblioteka.jelenia-gora.pl>

Konferencja regionalistów *Dolnośląskie Tematy*

**KOMITET
DO SPRAW
POŻYTKU
PUBLICZNEGO**

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczności Obywatelskiej

Rządowy Program
Rozwoju Organizacji
Obywatelskich
na lata 2018–2030
PROO

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM
ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU
ROZWOJU ORGANIZACJI OBYWATELSKICH NA LATA 2018–2030 PROO

Partnerzy

Fundacja
Ochrony
Dziedzictwa
Przemysłowego
Śląska
Organizacja Pożytku Publicznego

ODKRYWCĄ
SKARBY • TAJEMNICE • HISTORIA

Wydawnictwo
Uniwersytetu
Wrocławskiego

**OCALONE
DZIEDZICTWA**
Regionalne Izby Pamięci

PRZYRODA KULTURA HISTORIA

PRZESTRZEŃ
NIEZALEŻNA GALERIA SZTUKI

**PARTNERSTWO
DUCHA
GÓR**

Janowickie Opowieści
ARCHIWUM SPOŁECZNE

Patroni

**DOLNOŚLĄSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA**

**PRZYSTANEK
DOLNY ŚLĄSK**

ZACHODNIA TV

**FANTASTYCZNY
DOLNY ŚLĄSK**

**KURIER
KOWARSKI**

Każdy region Polski jest na swój sposób szczególny,
posiada sobie tylko właściwe cechy
i może poszczycić się indywidualnym sznytem.

Każdy region ma również dla siebie ważne problemy,
czasami zupełnie odmienne od reszty kraju,
czasami zaś spójne.

Dolny Śląsk to region obfitujący w atrakcje:
przyrodnicze jak i kulturalne,
posiadający długą i wielokulturową historię.

Chcąc podjąć tematykę regionu dolnośląskiego
w wymiarach turystycznym i historycznym,
porozmawiać o przyrodzie i dziedzictwie kulturowym,
o tym jak jest i jak może być

Instytut Dolnośląski,

Książnica Karkonoska oraz

Karkonoski Park Narodowy

zapraszają na I edycję konferencji regionalistów

„Dolnośląskie Tematy”

Zapraszamy pasjonatów *Dolnego Śląska*,
jego historii, entuzjastów kolei i wędrowania po górach,
poszukiwaczy tajemnic i miejsc niezwykłych,
miłośników niewielkich muzeów i szukania w archiwach
oraz odkrywania tego, co znajduje się poza utartymi szlakami.

PROGRAM

25 kwietnia 2025 r. (piątek)

10:00-10:15 – otwarcie konferencji

* * *

PANEL GÓRY

start: 10:15

Karolina Matusiewicz-Górniak

Sztuka karkonoska – czy mamy coś jeszcze do odkrycia?

Jacek Stosio

Góry Olbrzymie – dawne Elizjum, czy przyszły Tartar?

Janusz Korzeń

Szanse dla architektury regionalnej w Sudetach.

Maciej Czarnecki

Modernistyczne Sudety – wypoczynkowa architektura okresu PRL.

Karolina Rybicka

Zarys historii schronisk górskich w Karkonoszach do 1945 r.

* * *

11:30-11:45 – przerwa

PANEL IZB TRADYCJI

start: 11:45

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Dofinansowano ze środków Ministerstwa Kultury
i Dziedzictwa Narodowego w ramach projektu
"Ocalone dziedzictwa. Regionalne Izby Pamięci".

Ośrodek
Pamięć i Przyszłość

Marcin Musiał, Karol Machi

***Ocalone dziedzictwa – projekt ochrony lokalnego dziedzictwa
przez współpracę z izbami pamięci.***

Magdalena Klag, Beata Jurcewicz

***Jak mówić o dziedzictwie lokalnym?
Czyli dlaczego edukacja to podstawa.***

Jan Głowacki, Janusz Malik, Edward Sterchaluk

Prezentacja Izby Pamięci Pierwszych Osadników Ziemi Dolnobrzeskiej.

Anna Graf, Dorota Parszeniew

Miłkowice Wioska Kolejarzy – ocalone dziedzictwo.

Kamila Skłodowska

Izba Pamięci KWP we Wrocławiu – miejscem pamięci oraz edukacji.

* * *

PANEL ODKRYWCY

start: 13:00

Łukasz Orlicki

***Prezentacja badań i prac prowadzonych przez „Odkrywcę”
na terenie Dolnego Śląska.***

Krzysztof Krzyżanowski

Tajemnice Dolnego Śląska w kontekście „Odkrywcy”.

* * *

14:00-14:30 – przerwa

PANEL DZIEDZICTWO KULTUROWE

start: 14:30

Sława Janiszewska

Jak mówić o trudnym dziedzictwie, na przykładzie zajęć z edukacji regionalnej o Mauzoleum w Wałbrzychu.

Dobiesław Karst

Świdnica – miasto o bogatych tradycjach kupieckich.

Barbara Szczepańska

Mała architektura sakralna w procesie przemian: inwentaryzacja, ocena stanu zachowania i perspektywy dokumentacji praktyk kulturowych.

Tomasz Sielicki

Cudowne odkrycie wrocławskiej fontanny Neptuna.

* * *

PANEL ZIELONY

start: 15:30

Agnieszka Latocha-Wites

Gdy wieś staje się lasem – śladami dawnego osadnictwa w Sudetach.

Jacek Kuśmierski

Zielony kapitał Dolnego Śląska: potencjał ogrodów historycznych w rozwoju turystyki i współpracy na przykładzie *Doliny Włodzicy*.

Damian Werczyński

Grodziska Pogórza Kaczawskiego

– aktualne i potencjalne wykorzystanie w turystyce.

* * *

16:15-16:30 – przerwa

PANEL TURYSTYCZNY

start: 16:30

Jacek Żukowski

Etnoportal.pl – nowe źródło informacji o dziedzictwie polskiej wsi.

Sławomir Banaszak

Turystyka na pograniczu polsko-czeskim w latach 2022-2023.

Iwo Wieczorek

Piechowice – miasto w cieniu Szklarskiej Poręby?

Dorota Goetz

***Janowickie opowieści*. Archiwum cyfrowe dla zaangażowania lokalnej społeczności i promocji gminy.**

Rafał Wiernicki

Portal *polska-org.pl* – internetowa kapsuła czasu.

* * *

Koniec pierwszego dnia konferencji

26 kwietnia 2025 r. (sobota)

* * *

Panel Muzealny

start: 9:30

Julita Makaro

O potrzebie badania dolnośląskich muzeów.

Maciej Mądry

Fundacja Ochrony Dziedzictwa Przemysłowego Śląska
– przykład ochrony dziedzictwa przemysłowego.

Andrzej Deska

Jedyne takie w Polsce – *Muzeum Dawnego Kupiectwa w Świdnicy.*

Arkadiusz Muła

Działalność muzealna na pograniczu polsko-czesko-niemieckim.
Casus Jawora.

Emilia Pawnuk, Grzegorz Basiński

Twierdza Srebrna Góra – jak ocalić kolosa?

* * *

10:45-11:30 – przerwa

PANEL WARSZTATOWY

zapisy na jeden wybrany warsztat: konferencja@regionalista.org

Anna Fluder, *Karkonoski Park Narodowy*

SEKRETY KARKONOSKIEGO LASU

 11:00-13:00 4 km 24 osoby

Weź udział w niezwykłych warsztatach, podczas których las stanie się Twoim przewodnikiem! Odkryjesz ukryte ślady zwierząt, wsłuchasz się w melodię przyrody i poczujesz magię karkonoskiego lasu. Kreatywne aktywności pozwolą Tobie zintegrować się w naturalny, swobodny sposób, a jednocześnie zapomnieć o pośpiechu i zgiełku codzienności.

Na warsztat do lasu zabierz:

- wygodne, sportowe buty (najlepiej powyżej kostki)
- kurtkę przeciwdeszczową
- coś do jedzenia i picia.

I najważniejsze: przygotuj się na przygodę w naturze!

* * *

Joanna Broniarczyk, *Książnica Karkonoska*

DIGITALIZACJA MAŁEGO I WIELKIEGO DZIEDZICTWA

 11:00-13:00 25 osób

Posiadasz w domu bogate zbiory fotografii? A może rodzinnych dokumentów, które wzbogaciłyby dziedzictwo kulturowe regionu, w którym mieszkasz? A może jesteś artystą i zastanawiasz się jak mądrze zachować swoją twórczość?

Obecne możliwości digitalizacyjne i cyfrowe są dostępne niemal dla każdego, ale często brak jest wiedzy jak z głową się do tego przygotować. Weź udział w warsztatach, które pomogą wskazać różne kierunki i możliwości.

* * *

Regina Chreścijańska, *Wydawnictwo AD-REM*
SYMBIOZA TWÓRCY I WYDAWCY

🕒 11:00-13:00 🧑 30 osób

Myślisz o wydaniu własnej książki? A może jesteś regionalnym twórcą szukającym pomysłu jak zaprezentować się w środowisku lokalnym? Wprawdzie obecnie istnieją duże możliwości w self-publishingu, ale jest to często droga trudna i wyboista. Współpraca z wydawnictwem może okazać się strzałem w dziesiątkę. Jak dobrze przygotować się na taką współpracę i co można dzięki temu zyskać? Na te i inne pytania znajdziesz odpowiedź na tych warsztatach.

* * *

Barbara Krupa, *Galeria Sztuki „Przestrzeń”*
WARSZTATY FOTOGRAFII ARCHITEKTURY

🕒 11:00-13:00 🧑 10 osób

Zapraszamy na warsztaty fotograficzne poświęcone uchwyceniu architektury w unikalny i świadomy sposób. Uczestnicy poznają kluczowe zasady kompozycji, pracę ze światłem oraz techniki wydobywania detali i charakteru budynków.

Warsztaty skierowane są zarówno do pasjonatów fotografii, jak i osób początkujących – wystarczy telefon lub aparat fotograficzny.

* * *

13:00-13:30 – przerwa

PANEL KOLEJOWY

start: 13:30

Katarzyna Szczerbińska-Tercjak

**20 lat rewitalizacji *Muzeum Kolejnictwa na Śląsku*
– od zniszczonego Skansenu do atrakcji turystycznej.**

Michał Krawczyk

**Powrót trakcji parowej na Dolny Śląsk,
turystyka kolejowa z wykorzystaniem zabytkowego taboru kolejowego.**

Szymon Szczęśniak

**Koleje Wąskotorowe w Dolinie Baryczy
– turystyczna przyszłość regionu.**

Wojciech Witkowski

**Potencjał turystyczny terenu i obiektu
byłej lokomotywowni Jelenia Góra.**

Maciej Mądry

Most kolejowy nad Jeziorem Pilchowickim – studium przypadku.

Diana Słupska, Joanna Krajewska

**Pociąg do kultury – Stacja Kultury w Świeradowie-Zdroju jako przykład
adaptacji dawnego dworca na potrzeby lokalnej społeczności.**

* * *

15:00-15:15 – przerwa

PANEL HISTORYCZNY

start: 15:15

Dagmara Adamska

Winnice na średniowiecznym Śląsku.

Tomasz Lewicki

***Perpetua* – jabłoń z historią.**

Dariusz Wojciechowski, Andrzej Malenda

Świat, którego już nie ma

**– wykorzystanie dawnych danych kartograficznych
na współczesnych mapach na przykładzie Wrocławia i Gór Bystrzyckich.**

Hanna Szurczak, Natalia Murdza

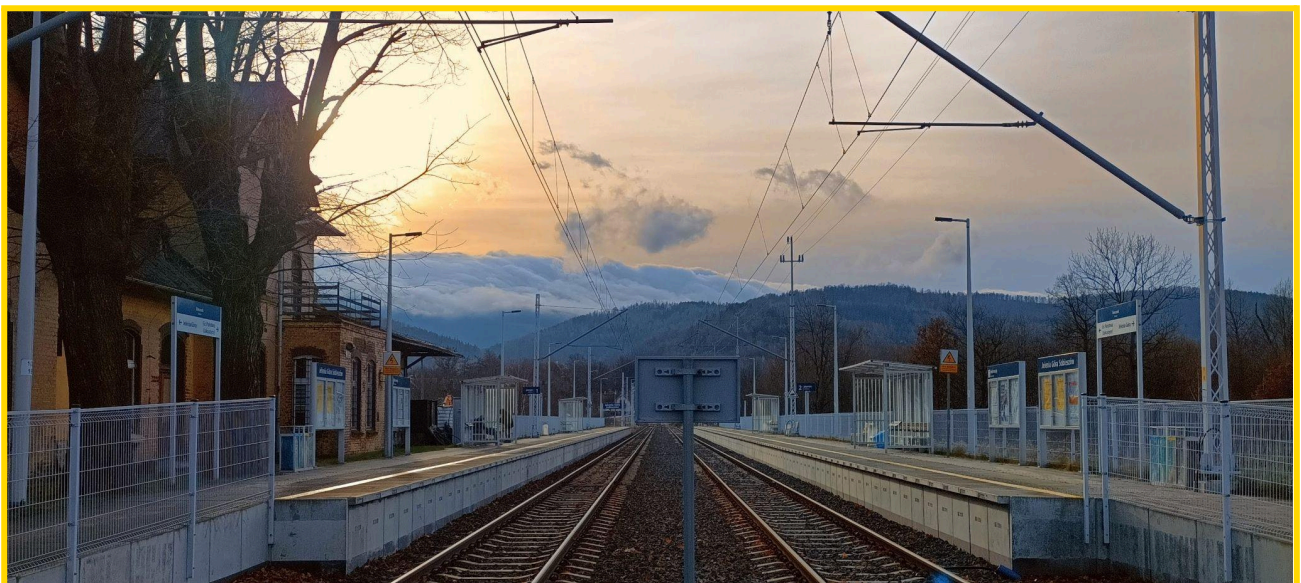
Działalność stowarzyszenia TILIAE.

Aleksandra Podlejska

**Czyj sen Wrocław śni? Historia ulicy Powstańców Śląskich
we Wrocławiu – od Wilhelmstadt do Centrum Południowego.**

* * *

Koniec drugiego dnia konferencji

KULTURALNE DOLNOŚLĄSKIE TEMATY

Konkurs dla artystów i artystek z Dolnego Śląska,
których twórczość związana jest z regionem

**DOLNY
ŚLĄSK**

DOFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW BUDŻETU
SAMORZĄDU WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO
www.dolnyslask.pl

Daria Bielienkov – absolwentka Uniwersytetu Artystycznego im. Magdaleny Abakanowicz w Poznaniu na kierunku fotografii. Jej praca magisterska: TU KIEDYŚ BYŁ ZAMEK jest poświęcona miejscom pamięci na przykładzie wsi Milęcice, dawniej Geppersdorf, leżącej na Dolnym Śląsku. Jest to miejsce jej dzieciństwa. We wsi Milęcice stoi dom w którym po przesiedleniu z Kresów mieszkali jej dziadkowie. To właśnie ten dom i ziemia Pogórza Izerskiego jest głównym tematem jej działań artystycznych.

Jan Gałek – jego pracownia działa w Mysłakowicach koło Jeleniej Góry od 1991 r. Specjalizuje się w konserwacji i odbudowie zabytków sztuki sakralnej, konserwacji kamienia, mebli, sztuki ludowej oraz związanymi z nimi historycznymi technikami mazerowania. Wytwarzaniu i montażu stylizowanej sztukaterii jak i jej renowacji, pozłacaniu złotem płatkowym.

Darek Godawa – od dwóch lat utrwała znikające krajobrazy architektoniczne, w tym architekturę przysłupową na różnych materiałach plastycznych – podobrazia z tynku, ceramika, tradycyjne malarstwo sztalugowe czy akwarele. WYMAZANE Z KRAJOBRAZU to wspólny tytuł ośmiu wystaw w Polsce i Czechach na przestrzeni ostatnich dwóch lat, który dotyczy zagadnienia znikającej architektury i zachodzących w niej zmian.

Barbara Krupa – jest artystką wizualną i animatorką kultury, aktywnie działającą na Dolnym Śląsku. Od 2023 roku prowadzi niezależną GALERIĘ SZTUKI „PRZESTRZEŃ” w Lubaniu, gdzie zorganizowała 12 wystaw artystycznych. Galeria jest miejscem integracji społecznej i wsparcia lokalnych twórców. Dzięki swojej aktywności artystycznej i kuratorskiej, Barbara Krupa-Kapuśniak znacząco wpływa na rozwój lokalnej sceny artystycznej i kulturowej, promując integrację społeczną poprzez sztukę oraz angażując się w inicjatywy, które wspierają rozwój kultury na Dolnym Śląsku.

Beata Makutynowicz – założycielka OTWARTEJ PRACOWNI MAKUTYNOWICZ.ART. – artystycznej przestrzeni w Karpaczu gdzie prowadzi małą galerię ze swoimi pracami rękodzielniczymi oraz pracownię, gdzie zaprasza mieszkańców z Karpacza jak i turystów do wspólnych działań artystycznych. Materiałem, który jest wykorzystywany w Otwartej Pracowni są stare deski, pochodzące z domów z rozbiórek. Jej sztandarowym dziełem są "Karkonoskie Anioły Staroskrzydłe", które są już rozpoznawalne i stały się "produktem" regionalnym.

KOLEJOWA STRONA DOLNEGO ŚLĄSKA

Wystawa fotografii Krzysztofa Łuczywo

29.03–26.04.2026 r., Książnica Karkonoska, GMF

Z pasji do kolei

Wydarzeniem poprzedzającym i zapowiadającym konferencję *Dolnośląskie Tematy* była wystawa Krzysztofa Łuczywo, pasjonata dolnośląskiej kolei.

Wernisaż wystawy odbył się 29 marca 2025 r. w Książnicy Karkonoskiej w Galerii Małych Form (ul. Bankowa 27, II p., budynek główny Książnicy Karkonoskiej).

Autor zaprezentował 20 kolorowych fotografii w formacie A3, a tak sam pisał o swojej pasji i dziełach:

Moja pasja do kolei towarzyszy mi od zawsze. Pierwsze dalekie podróże pociągiem odbywałem jeszcze w brzuchu mojej mamy, a gdy miałem zaledwie kilka miesięcy, rodzice po raz pierwszy zabrali mnie do Muzeum Kolejnictwa w Jaworzynie. Od tamtej pory fascynacja koleją nieprzerwanie mnie prowadzi.

Na prezentowanych fotografiach starałem się uchwycić wyjątkowy klimat i niepowtarzalny charakter regionu. Przedstawiają one majestatyczne górskie krajobrazy ze szczytami w tle, a także starą zabudowę pamiętającą dawne czasy. Mam nadzieję, że udało mi się pokazać Dolny Śląsk z tej niezwykłej, kolejowej perspektywy.

PRZYSTANEK DOLNY ŚLĄSK

TO NIEZALEŻNY PORTAL O DOLNYM ŚLĄSKU

Zostań naszym autorem

Możesz napisać o turystyce, kulturze, przyrodzie lub historii Dolnego Śląska. Przyjmujemy artykuły o wielkości od 5 do 15 tysięcy znaków o charakterze popularnonaukowym. Publikujemy także fotoreportaże.

Skontaktuj się w sprawie szczegółów: redakcja@przystanekd.pl

Zostań naszym korespondentem

Możesz informować o bieżących wydarzeniach turystycznych, kulinarnych lub związanych z historią Dolnego Śląska.

Możesz nawiązać współpracę stałą lub okazjonalną:
kontakt@przystanekd.pl

PUBLIKACJA POKONFERENCYJNA I NASTĘPNA KONFERENCJA

jesień 2025 r.

Pokłosiem konferencji będzie publikacja, którą planujemy wydać na jesień br. Będzie to wersja cyfrowa, którą opublikujemy na stronie konferencji oraz w Jeleniogórskiej Bibliotece Cyfrowej:

www.regionalista.org
jbc.jelenia-gora.pl/dlibra

kwiecień 2026 r.

Zdajemy sobie sprawę, że jedna konferencja, nawet dwudniowa nie wyczerpuje wszystkich tematów, które moglibyśmy podjąć. Jednak nie tylko dlatego zapowiadamy kontynuację *Dolnośląskich Tematów* w przyszłym roku.

Świat się nieustannie zmienia, a nasz region jest częścią tych dynamicznych fluktuacji, których konsekwencje coraz trudniej przewidzieć – za rok szanse i zagrożenia dla Dolnego Śląska mogą być już zupełnie odmienne od bieżących. A może właśnie brak długofalowej perspektywy w powszechnej świadomości już samo w sobie jest doskonałą okazją, aby regularnie konfrontować różne perspektywy?